

Смерть

Еміль Верхарн

Переклад: Микола Терещенко

За катафалком мовчазним,
Під саваном і у султанах,
Кружляє смерть в густих туманах
Шляхом земним.

У чорних одягах тужливих,
У хвилях музики манливих,
За катафалком жалібним,
Де ряд блідих лампад палає,
Смерть над юрбою виростає.

Під сьайвом кутого склепіння,
Немов би схови для скарбів,
Чекають трупи на подзвіння —
У сріблї сліз і в золоті гербів —
І сумно під нічним шатром
Погребний дзвін гуде кругом;
І тяжко падають громи
На шпиль, на дахи, на доми;
І так він землю без кінця
Жахає скаргою свинця.

У чорних саванах тужливих,
Під гук органів гомінливих,
Що тужно грають славу їй,
Панує Смерть у млі нічній.
Мов темна і страшна богиня,
Серед церковного склепіння.
Вогні здіймаються, мов гідри,
Круг катафалка обвилися кільцем,
Де ангели тримають коси і клепсидри,
І кличуть сурмами у забуття.
Під банею чорніє пуста небуття.
І голосом блідим дитя
Співає про агонію на хорах,

І в білих саванах прозорих
Звисають мури круг колон,
Де сховано у млі бентежній
Пишноту марну й жах безмежний
Страшних, злочинних похорон.

У шатах чорних і простих,
Проходить Смерть по вулицях пихатих,
Безмежних і струнких.

В вечірніх шатах, у чорних цятах,
Сварлива Смерть з країв багатих
Уже спішить в брудний квартал.
Де гомін праці й зиску шал,
В кареті їде по бескетті,
В линиялих плямах від гербів
Старих прабатьківських часів.

У чорних шатах, Смерть
В своїх руках стискає вщерть
Судьбу людей, що в життьових оманах
Шукають вік у мріях безнастанних
Манливе щастя кращих днів:
І Смерть кладе їх без жалів
На дно холодне домовини,
Вирівнюючи, мов дровини.

І чути похоронний спів
Над трунами жахних мерців.
Що в хвилях звуків молитовних
Лежать серед примар церковних,
У темному кутку, в густій тіні,
Де перед Дівою спалахують огні.

У шатах чорних і старих,
Смерть по околицях міських
Кочує на своїм візку,
І шкапу все
Щодня лупцює.
У далечінь жене жаску.

У чорних марах,
Простує Смерть по тротуарах,
Уздовж ровів і жолобів,
До хмурих, мовчазних полів.
Проворна, потайна, манлива.
І зупиняється коло дверей,
Де чути плач і зойк людей,
Що їх спіткала доля нещаслива.
І під дощем з сумним плачем
Змішався похоронний дзвін.

І з-за старих церковних стін
За білою сосною труною
Тужною стежкою крутою
Йдуть люди тихою юрбою.

Так Смерть під гомін літургій
Творить діла, карбуючи хрестами,
І похоронний плач з нестями,
У безвість лине зойками надій.

Та часом інша Смерть у млі густій
Ширяє крилами жахними
Понад будівлями міськими.

Розтоплений свинець на землю ллється;
І чорна вежа кігтями здається
Серед жахливої, безмежної пільми;
І темні ночі над високими домами
Звелись важкими млистими клубками,
І де задуха, сморід і дими —
Смерть їде повними возами.

Широка і похмура, наче тінь,
Вона заслала млою далечінь,
І причаїлась над міським туманом.
Страх перед днем майбутнім і незнанням,
Страх перед тим, від чого мліють груди,
Серця хвилює всюди,
І люди прокидаються в холодному поту,
Геть побілівши з жаху на виду.

Розпухлі від хвороб лікарні
Здіймають до небес червоний погляд свій;
Але безумні їх благання марні,
Ніщо не відповість у млі нічній.

Тече канавами отрута.
Даремно хлором труять їх —
Ніяких кольорів сполуда
Не знищить випарів міських.

І дзвонить язиком розбитим
Тужливий дзвін над цілим світом,
І стільки трун уже в церквах,
Що їх тримають на замках.

Немов на дні прогнилих кораблів,
Під віком трун жахає
Гниття безкрає.
І молитви лякаються мерців.

І чути скрізь, як у галопі
Смерть божевільна юрби мчить
В некрополі, що ні на мить
Не закриваються в жалобі.
Трагічна, чорна і таємна,
У диких корчах, всім на жах.
Танцює Смерть по цвинтарях,
Де ціле місто — яма темна.